

Slovenski Prijatelj.

Izida enkrat
v mescu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja po pošti
4 fl. na leto.

Št. 3.

15. marca 1865.

XIV. tečaj.

Pridiga za 5. postno nedeljo.

(Bog šteje grehe in milosti; gov. J. A—st.)

„Kdo zmed vas me bo greha prepričal?“ Jan. 8, 46.

V v o d.

Tako le nar Svetejši zmed svetih vprašati zamore! Tako le sama nedolžnost hudobiji zaklicati sme! Tega ni zamogel noben apostelj in noben svetnik; sv. apostel Pavl se je veliko več odkritoserčno grešnika spoznal, in scer velikega grešnika, ker je cerkev božjo preganjal. (I. Tim. 1, 16; I. Kor. 15, 9.). Le tisti, kateri ves čas svojega življenja nobene krivice ni storil, in v kterega ustih se nobena goljufija ni znala (Iz. 53, 9.), božji Sin sam je zamogel svoje nar hujše sovražnike neprestrašeno upraševati: Kdo zmed vas me bo greha prepričal?

Ljubi moji! kako je pač moglo grešnim in terdovratnim farizejem pri sercu biti, ko so tam pred Jezusom stali, ki je sama nedolžnost in svetost bil? To da pustimo farizeje, uprašajmo danes raji sami sebe: Kako nam je pri sercu, če pomislimo, kako zelo in kolikrat smo od tistega časa, kar smo se pameti zavedeli, notri do zdaj grešili v mislih, v željah, z besedami, z djanjem in z zamudo dobrih del?! Ali bomo zmirej naprej greh delali? Ali svojemu grešnemu življenju nikoli ne bomo resnobno meje postavili! Ali bomo gnade nagnade, milosti na milosti prejemali, in vendar greh na greh nakladali, tako dolgo, da bo mera polna? Tako nespametno, kristjani moji, nikar ne ravnajmo, zakaj Bog šteje milosti, ki nam jih deli, on šteje pa tudi grehe, ki jih doprinašamo, in kedar

pride čas, kterega je Gospod postavil, pollej nam bo milosti odvzel, pollej pride čas kaznovanja. To bomo danes bolj natanjko premislili, in jaz rečem:

1. Bog šteje grehe; kedar bo število grehov dopolnjeno, nam jih nič več odpustil ne bo;

2. Bog šteje milosti; če odločeno število božjih milost zamudimo, nas nič več k pokori opominjal in klical ne bo.

Razlaga.

1. Bog grešnika čaka in poterpi, vendar pa ne čaka in ne poterpi zmirej. Kakor hitro je grešnik mero svojih pregreh dopolnil, potlej usmiljenja in prizanašanja za njega ni več! — Ko bi jaz prvi bil, ki vam to povém, bi mi vi komej verjeli; to da to so sveti učeniki že pred veliko stoletji učili, **kakor** postavim sv. Bazili, sv. Hieronim, sv. Ambrož, sv. Krizostom, sv. Avguštin i. t. d. Ti in še drugi sveti učeniki enoglasno pravijo, da kakor je Bog slehernemu človeku število let njegovega življenja, mero njegovega zdravja in njegovih dušnih darov določil po besedah sv. pisma: „Po tvoji napravi (o Gospod!) ima vse svoje mero, število in vago (Sir. 11, 21.), tako je tudi slehernemu število grehov odločil, ki mu jih odpustiti hoče; kedar je pa to število dopolnjeno, mu jih nič več odpustil ne bo. „Spodobí se verovati“, pravi sv. Avguštin, „da božja dolgozanašljivost slehernega nekaj časa preterpi, kedar pa ta čas preteče, ni za njega nič več usmiljenja.“

Sveti učeniki tega niso kje v en dan terdili, ampak njih nauk se na sveto pismo vpera. V I. Mozesovih bukvah (15, 16.) Bog pravi, da Amorejcov zato še ne kaznuje, ker mera njih pregreh še ni dopolnjena: „Hudobija Amorejcov dozdej še ni dopolnjena.“ V IV. Moz. bukvah (14, 22. 23.) Bog od Izraelcov pravi: „Desetkrat so me že skušali, zdaj ne bodo prišli v deželo.“ — Vidite, kako Bog natanjko vé, kolikokrat so ga Izraelci razserdili; on reče: „Desetkrat že“, znamnje, da grehe šteje. Devetkrat jim je prizanesel, ko so ga pa še desetkrat skušali, bil je en greh nad število, kterega jim odpustil ni, ampak ga je kaznil. Grešniki svojih grehov ne štejejo, Bog pa vse njih grehe šteje,

da jih strahuje, kedar je setev dozorjena, to je, kedar je mera napolnjena: „Nastavite serpe, ker žetev je dozorila“, pravi Bog po preroku Joelu (3, 13). V drugem kraji sv. pismo še bolj razločno govori: „Gospod čaka s poterpežljivostjo, da jih kaznuje, kedar bo prišel dan sodbe, in bo mera pregreh napolnjena“. (II. Mak. 6, 14.) — Bog čaka tedaj do dneva, ob katerem bo mera pregreh napolnjena, in potem pride kazen. Od tega imamo v sv. pisma dosti izglede, posebno nad Savlom, katerega je Bog, ko mu je drugič nepokoren bil, tako zapustil, da je Samuela prosil, naj bi mu srednik pri Bogu bil. „Prosim te zdaj“, mu je rekel, „vzemi na-se moj greh, in pojdi nazaj z menoj, da molim Gospoda.“ Samuel pa je odgovoril Savlu: „Ne grem s teboj, zakaj ker je Gospod tebe zaverigel.“ (I. kralj. 15, 25.)

Drugi izgled imamo nad Baltazarjem, kateri je pri mizi posode s tempeljna oskrnil, in je potem roko ugledal, ki je na steni pisala: „Mane, Tekel, Fares“. — Prišel je na kraljevo povelje Daniel, in ko je te besede razlagal, mu je med drugim tudi to rekel: „Djan si bil na tehtnico, to da si prelahak.“ (Dan. 5, 27.) S tem mu je naznanil, da njegove pregrehe so na vagi božje pravičnosti pretežke, in res je bil še tisto noč umorjen: Tisto noč je bil Baltazar, Babilonski kralj, umorjen. — O koliko nesrečnim, ki veliko let v pregrehab živé, se ravno to prigodi! Kedar je število njih pregreh polno, jih smert zagrabi in v pekel pahne: „Svoje dni v veselju živé, in v enem hipu grejo v pekel.“ (Job. 21, 13.) Ta misel, ljubi moji! bi nas mogla pretresti. Kdo ve, ali ti bo Bog prvo nespodobno veselje, prvo radovoljno hudo misel, prvi greh, ki ga boš storil, spet odpustil?

Pa bi znal kdo reči: Saj je Bog usmiljen! Jaz na to odgovorim: Res, božje usmiljenje je neskončno, in vendar se jih pri vsem tem usmiljenju vsak dan veliko pogubi: „Jaz sem prišel, govori večna resnica, ozdravit v sercu razterte.“ (Iz. 61, 1.). Bog ozdravi tistega, kateri voljo ima poboljšati se, on odpusti grehe, volje grešiti — pa ne more odpustiti. — Jaz sem še mlad! bo morebiti kdo drugi rekel. Ti si mlad? To da Bog ne šteje let, on šteje le pregrehe, in ta mera pregreh ni za vse enaka: Enemu odpusti Bog sto, drugemu tavižent grehov, spet drugega

bo pri drugem grehu v pekel pahnili; koliko jih je Bog že pri prvem grehu zaverge! Angeli so enkrat grešili, in že po prvem grehu jih je Bog v pekel pahnili. — Unega otroka od petih let, od kterega nam pripoveduje sv. Gregor papež, ko je gerdo klel in se rotil, Bog urno, nanagloma kazni, ker pet zamurcov, to je, pet hudičev v podobi zamurcov pridere, in preklinjeavškega otroka, ki je menda prvi greh preklinjevanja storil, očetu iz rok sterga, zadavi, in njegovo dušo nese — kam? Tje, kjer sv. ap. Pavl preklinjeavcem kraj odkáže. — V sv. evangelju se bere, da je Gospod figovo drevo, ki ga je brez sadu našel, prec pervikrat prekel: „Nikdar se ne rodi na tebi sad vekomej!“ In figovo drevo je precej vsahnilo. — Drugikrat je Bog rekel: „Zavoljo treh pregreh Damaška, Gace, Tira, Edoma, ja zavoljo štirih ne bom njemu zanesel.“ (Amos 1.) To hoče reči: bodo prebivavci teh mest prvič grešili, spregledal bom; bodo grešili tretjič, odpustil bom; če pa še četrtilič grešé, ne bom odpustil — udaril bom. — Ali se bo pa kdo prederznil, od Boga odgovor terjati, zakaj enemu tri grehe odpustiti hoče, četrtega pa ne? O tega ne, ampak zavoljo tega moramo božje sodbe moliti, in s sv. Pavlom klicati: „O globočina bogastva, modrosti in znanja božjega! Kako nerazumljive so njegove sodbe, in neizvedljive njegove pota!“ (Rimlj. 11, 33.) Sv. Avguštin pravi: „Bog vé, komu ima prizanesti, in komu ne; kterim se usmiljenega skaže, se jim iz milosti skaže; kteri je pa ne dosežejo, se jim iz pravičnosti ne podeli.“ Terdovratni grešnik bo na to odgovoril: Jaz sem pa že velikrat Boga žalil, in Bog mi je vendar odpustil, in tako tudi zdaj upam, da mi bo tudi ta novi greh odpustil. Jaz pa pravim: Če te Bog dozda ni vdaril, kaj misliš, da bo zmirej tako ostalo? Mera se bo napolnila, in roka božja te bo zadela. — Ko se je Samson z Dalilo igral še zmirom, si je upal, kakor poprej, iz rok Filistejcov oteti se; rekel je sam pri sebi: „Pojdem ven, kakor poprej, in se bom stergal iz rok“ (Sod. 16, 20.); to da zdaj poslednjič so ga Filisteji zgrabili, mu oči staknili, so ga z verigami zvezali; ga v ječo zaperli, in je čez nekaj časa potem ob življenje prišel; „Ne reci: Grešil sem, in kaj žalega se mi je zgodilo? zakaj Narviši je poterpežljiv maščevavec“ (Sir. 5, 4.); to je, on bo

enkrat prišel, in bo vse povernil, in večje ko je bilo usmiljenje, toliko ostrejša bo kazen. Sv. Gregor pravi, da Bog tiste, na ktere s poterpežljivostjo čaka, veliko ostrejšo kaznuje, če nehvaležni ostanejo in grešiti ne jenjajo. Kolikor dalje čaka, toliko ojestrejšje sodi, in dostikrat tisti, s kterimi je dolgo poterpljenje bilo, naglo umerjo, da nimajo časa za spreobrnjenje. Poslušavci moji! vzamimo si k sercu glas nebeškega Očeta, ki tako ljubeznivo nam vsem govori: „Moj sin! si grešil? ne greši več, ampak tudi za odpuščanje poprejšnih grehov prosi.“ (Sir. 21, 1.) Zato ljubega Boga nikar vnovič spet ne žalimo, ampak od danes za naprej si skerbno prizadevajmo, storjene grehe obžalovati in za nje pokoro delati, da odpuščanje zadobimo. Kdor koli zmed nas bo od zdaj za naprej k grehu skušan, naj reče: Beži od mene greh in satan, zakaj kdo vé, ali mi bo Bog greh, če ga storim, še odpustil! O kaj bi bilo, ko bi bilo, s tem grehom število mojih grehov doveršeno, in bi me potem nagla smert zadela, ali pa ko bi me Bog potem nič več k pokori ne vabil in ne klical!

Ja, ljubi moji! lahko je mogoče, da nas Bog, ako še v stare grehe pademo, nič več k pokori vabil in klical ne bo.

2. Cerkveni učeniški sploh učé, da je božja previdnost in modrost vsakemu človeku neko število milost odločila, s kterimi Bog grešnika svari in na pot pokore kliče, in da, kedar se to število milost, ta mera božjega usmiljenja dopolni, od takega grešnika se Bog preč oberne, svojo gnado mu odtegne, in ga prepusti njegovemu hudemu nagnjenju, ali ga pa z naglo smertjo iz tega sveta pokliče. Število teh milost pa ni za vsacega človeka enako odmerjeno, temuč nekterega kliče in opominja Bog k pokori več ko stokrat, ja več ko tavižentkrat, drugega pa že po drugem ali tretjem, ali pa še clo po prvem opominjevanju zapusti. To nam kažejo izgledi svetega pisma. Večkrat je na pravo pot Judeža Iškarjota Jezus opominjal in klical. Tako pri zadnji večerji: Eden, ki z menoj je, bo roko zoper mene vzdignil — vas eden, ki z menoj pri mizi sedi, bo mene izdal — Judež! kar misliš storiti, stori kmalo — Sin človekov sicer gre v to, kar mu je namenjeno, vendar gorje mu, po komur bo izdan, bolje bi bilo temu človeku, da bi nikoli rojen ne bil — ti, ti si tisti! — Ali pa na oljski

gori: Prijatelj! čemu si prišel? Juda! poljubovaje izdaš Sinu človekovega? Z vsem tim Jezus družega ni hotel, ko terdovratno serce Judeževo omečiti in spreoberniti. Ker pa vsega tega svarjenja ni porajtal, zapusti ga Bog in mu svojo milost odtegne. Judež nad božjo milostjo obupa, gre in se obesi! — Večkrat je Pilat bil opominjan, naj Jezusa k smerti ne obsodi: Moje kraljestvo ni od tega sveta. Ko bi bilo moje kraljestvo od tega sveta, bi se moji služabniki pač bojevali, da bi ne bil Judom izdan; zdaj pa moje kraljestvo ni od tod; — ko je sedel na sodnem stolu, poslala je njegova žena k njemu: Nič si ne dajaj opraviti s tem pravičnim, zakaj veliko sem terpela danes v sanjah zavoljo njega; — ti bi ne imel nobene oblasti do mene, ko bi ti ne bilo od zgorej dano. Hudobnega Kajna je Bog le dvakrat svaril, enkrat, preden je svojega brata vbil, in drugič po doprinesenem vbijanju; on je ponujeno milost zaverigel — Bog ga je zapustil — Kajn je obupal. — Imamo pa tudi zgled v sv. pismu, kako je Bog nekatere le enkrat opominjal, in jim potem svojo gnado, če se je poslužili niso, odtegnil. Le enkrat je prišel ženin po tistih deset devic, od katerih nam sveto evangelje pripoveduje; pet jih je bilo pripravljenih, in so šle na nebeško ženitovanje; ko je pa pet nespametnih prišlo, bile so vrata že zaperte, in ko so terkale in klicale: Gospod! Gospod! odpri nam, je ženin odgovoril: Resnično vam povem, ne poznam vas! — Le enkrat je hišni gospodar, od katerega nam Jezus pripoveduje, da je veliko večerjo bil napravil, poslal svojega hlapca povabljenim reči, naj pridejo; ko so pa izgovarjali se, da ne morejo priti, ker je eden pristavo kupil, drugi pet jarmov volov, in spet drugi, da se je oženil, jih hišni gospodar ni hotel več klicati, ampak je druge povabil in rekel: „Povem vam pa, da nobeden unih mož, kateri so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.“

Iz teh zgledov sv. pisma vidimo, da je nekterim Bog večje, nekterim pa manjše število milost in gnad odločil, da nekatega grešnika Bog večkrat, družega pa manjkrat k pokori opominja in kliče, da nekatega poprej zaverže, drugim pa dalje prinaša. To število milost pa, ktere Bog človeku ponuja, s kterimi ga k sebi kliče in vabi, znano je le Bogu samemu, in nobenemu drugemu ne. Vsako opominovanje torej, ki ga

čutiš v svojem sercu, vsaka milost, katero ti Bog ponuja, zna zate biti zadnja, in če se je naglo ne poprimeš — gorje tebi! — Gospod zna biti te bo zapustil, in se na te več ne bo ozeryl.

Sklep.

Nikar ne pozabite, ljubi poslušavci! kar sem vam danes povedal. Bog šteje grehe; kedar bo število grehov dopolnjeno, nam jih ne bo več odpustil. Bog šteje milosti; če odločno število milost zamudimo, nas nič več k pokori opominjal in klical ne bo. „Čujte“, pravi Jezus, „ker ne veste, kdaj hišni gospodar pride, zvečer, ali o polnoči, ali o petelinovem petju, ali zjutraj — kar pa vam povem, vsem povem: Čujte!“ Amen.

Pridiga za cvetno nedeljo.

(Kako Jezusa sprejeti? Gov. N. J.)

„Glej! tvoj kralj pride k tebi.“ Iz. 62. 11.

V v o d.

Blizo je bil čas, ko je hotel Jezus kakor jagnje božje na altarju sv. križa za naše grehe umreti in zadostiti. Zato se je vzdignil, zasedel oslico ter imel veličasten vhod v Jeruzalem, Zakaj da je ponižno, ne ravno cenjeno živalico zasedel, je, ker je hotel svetu pokazati, da ni prišel kraljevat čez narode, ampak da je le prišel zapovedi dajat človeškim dušam, učiti jih je prišel ponižnosti in krotkosti. Ljudstvo pa, ki je od vseh strani vrelo v Jeruzalem na praznike, in katero ga je že poznalo zavolj Njegovih čudežev, posebno zavolj obujenja Lazarjevega od smerti, vse ljudstvo je prešinilo nekako veselje in sladka radost, in kakor bi bilo zgovorjeno, zbira se krog Njega in mu kraljevo čast skazuje. Nekteri pogrinjajo s svojimi oblačili tla, nekteri sekajo cveteče zelene veje z dreves ter jih pokladajo po cesti, kjer gré čudodelnik izraelski. Ne dosti, kakor iz enega gerla, iz enih pers povzdigujejo navdušeno glas: „Hozana sinu Davidovemu, češčen bodi, ki pride v imenu Gospodovem, hozana v višavah!“ In tako se je zgo-

dilo, kakor je prerokoval prerok Izaija: „Glej! tvoj kralj pride k tebi!“

Dragi poslušavci! tudi k nam gre sin Davidov, tudi v naše serca ima ali hoče imeti vhod Jezus Kristus v zakramentu presy, rešnjega telesa, tudi mi ga moramo častno in spodobno, kakor mu gré, sprejeti. In kakšna naj bo sprejema sinu Davidovega, sinu naj Višega, premišljujmo dans!

R a z l a g a.

Da mi Jezusa Kristusa, Gospoda nebes in zemlje, Gospoda vojsknih trum, in svojega odrešenika častno in vredno sprejmemo, potrebna je:

1. Živa vera, to je, mi moramo verovati v nezapodljivo skrivnost, da je Jezus Kristus v podobi kruha in vina pričujoč s kervjo in z mesom, z duhom in telesom. „Kruh, kterega vam bom jaz dal, je moje meso, katero dam za življenje sveta. Vzemite in jejte, ker to je moje telo, katero bo za vas darovano, to storite v moj spomin. Kdor moje meso jé in mojo kri pije, ostane v meni in jaz v njem.“ — Le tisti, kterim te besede živo v sercu živé, le tisti čutijo neskončno sladkost in veselje, le tisti slišijo besede: „Pridite k meni vsi, ki ste obteženi, jaz vas hočem pokrepčati!“

2. Ako hočemo Jezusa vredno prejeti, potrebno je drugič: čisto serce.

Zato zapoveduje naša mati, sveta katoljška cerkev, da mora vsak, kteri pristopi k sv. obhajilu, v stanu milosti božje biti, vseh grehov mora biti človek prost, ktere si je izbrisal v dobri spovedi; tudi cerkveni učenički učé tako. Sv. Avguštin pravi: „Nedolžnost prinesite k oltarju“, in sv. Krizostom piše: „S tisto čistostjo, katero ima novokeršenec, pojdi k mizi Gospodovi, brez tiste pa nikdar.“

Gorjé tedaj človeku, kteri se prederzne k sv. obhajilu iti v smertnem grehu! — Ali se pa zgodi kedaj kaj tacega? — O joj! Gospod, glej gnjusobo v tvoji hiši! Udje tvojega edinorojenega Sinu se edinijo z udmí nečistnikov, življenje edini se s smertjo, luč s tamo, svetost s pregrešnostjo. Ravno tista stvar, ki je svetu obljubila svojo ljubezen, zapečati tako rekoč z ropom božjim svojo obljubo; tisti jezik, kteri po besedah

sv. Avgušтина, duha lašnote na sebi valja, tisti jezik, ki se je oskrunil z nesramnimi govoricami, tisti jezik, ki je ožgan od plamena nečistosti, tisti jezik, ki je prepir in nepokoj trosil med ljudi, ki je sovraštvo sejal v serca bratov svojih in se še maje, kakor strupeni gad, čakaje dobre priložnosti, da bi pical svojega bližnjega — oh gorje! — tisti jezik se stegne in prejme neomadežano jagnje, edinega Sinu nebeškega Očeta! — Beži hinavec iz svetišča, beži od mize božje, če nimaš v svojem sercu pravice, nikar ne kliči prederzno božje kazni na-se, ker, kdor nevredno je telo našega Gospoda Jezusa Kristusa in pije nevredno njegovo kri, je in pije sam sebi pogubljenje.

3. K vredni prijemi našega kralja je potrebna pohlevnost.

Pohlevnost, naj večja ponižnost že obstoji v tem, da je zapustil Sin božji bliščavo in gloriijo nebeško ter se nam da v podobi kruha in vina v presv. rešnjem telesu uživati. Kakor je Marija, prečista devica vredna postala, nebeškega Sinu v svoje deviško telo sprejeti po ponižnosti, tako moramo tudi skušati s ponižnostjo se vredne storiti Sina božjega. Zato kliče sveta mati cerkev besede ponižnega stotnika, ktere duhoven v imenu vseh vernih izrekuje, kateri k sv. obhajilu pristopijo: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le eno besedo in ozdravljena bo moja duša.“ Glej, gospod! nebesa in zemlja te ne morejo obseči, in ti hočeš k meni priti? Angeli in arhangeli, svetniki in pravični se tresejo pred tebo, in jaz te bom pod svojo streho vzel?! ti naj večje veličastvo in jaz reven červ, prah in pepel — Gospod! le eno besedo in osreči me! — Tako govori pohlevnost! V taki ponižnosti moramo mi sprejemati sveto rešnje telo.

Sv. Bonaventura se nekega dne ni čutil vrednega, da bi sveto rešnje telo sprejel ter se je hotel od te nebeške jedi zderžati; pa, ravno ta ponižnost, mu Bog razodene, te vrednega dela, mene sprejeti. „Ako hočeš nebeško visokost prejeti, vadi se poprej v ponižnosti“, piše sv. Avguštin.

4. Mora biti; četertič, naše serce ljubezni vneto.

Jezus Kristus je iz same ljubezni postavil ta naj svetejši zakrament. V spomin se nam je dal samega sebe — ne premoženja, ne drugih dragocenosti nam ni zapustil, ampak samega sebe nam je dal v spomin: „Kolikorkrat bote to storili, storite v moj spomin“, djal je sam Jezus svojim učencom. V tem spominu naj se tedaj naše serce povzdiguje, sicer vedno in vsak dan, vendar še v gorečniši ljubezni takrat, kedar zavzijemo njegovo telo in njegovo kri. O Jezus! kako daleč te pelje ljubezen, da se nam daješ v jed, tako zdihujmo — spodobno je tedaj, da te ljubimo čez vse! Naj ljubijo drugi, kar hočejo, premoženje, čast in veselje, jaz hočem le tebe moj Jezus ljubiti, tebi se hočem dati vsega, dušo in telo hočem tebi darovati, ker se ti tudi vsega meni daruješ! Sv. Marjeta je bila tako ginjena, kedar je presv. rešnje telo prejela, da je ves dan premišljevala ljubezen božjo in solze točila.

V starih časih je bila navadna, da je djakon, obernivši se k ljudstvu, glasno djal: Pristopite k mizi božji z vero, upanjem in ljubeznijo.

Te tri čednosti moramo v sebi obuditi in jih zediniti s pravo pobožnostjo serčno. Naše misli, naše želje, naše serce mora biti povzdignjeno k tistemu, katerega hočemo prejeti, to je z molitevjo ga moramo pozdravljati. Nikar ne mislite, da je že dosti, nekatere očenaše omoliti, nikar ne bodite tako mlačni v tej reči. Glejte Salomona, naj umnejšega kralja. Sedem let je zidal tempelj Gospodu in celih osem dni je praznoval žegnovanje tempeljna, s petjem in veseljem je praznoval pomenljivi dan — in ti kristjan: ko sam Gospod nebes in zemlje pride k tebi, da bi posvetil tvoje telo, da bi bilo tempelj božji in sv. duha, ali mar ti hočeš tako merzel ostati za to dobroto in čast, ali se ne bo tvoje serce radovalo, ali ne boš z molitevjo tistega dneva posvečeval?!

S k l e p.

Da! spoznaj svojo nevrednost in verzi se kristjan! na tla in moli nerazumljivo skrivnost v presv. rešnjem telesu, z glasom angelov združi si svojo molitev, z vernim glasom,

vpij ti v svojem sercu: „Hozana, slavljen Sin Davidov, kateri se ponižaš svojega hlapca obiskati! ti si moje zveličanje, ti moj up, ti moja ljubezen! — S tako vero, s takim zaupanjem, s tako ljubeznijo te hočemo prejeti, kakor te je sprejel Cahevz, in slišali bomo sladke besedo: „Blagor se je tvojemu sercu zgodilo“. Amen.

Pridiga za veliki petek.

(Kaj nas uči križani Jezus? gov. F. R.)

„Dober pastir dá življenje svoje za ovčice svoje.“ Jan. X. 11.

V v o d.

Napravil si je nek gospodar prav lep vinograd in ga dal vinogradnikom v najem, ker je potoval v tuje kraje. Ko se je približal čas tergatvi, poslal je hlapce svoje v vinograd, da tirjajo davke. Pa vinogradniki so hlapce hudo stepli, ali ubili, ali kamnali, ali odgnali prazne domú. Gospodar pravi tedaj sam sebi: Kaj hočem početi? Poslal bom preljubljenega sina svojega, znabiti da njega spoštujejo, kedar ga vidijo. Ko pa zagledajo vinogradniki sina, mislijo si: Ta je dedič, pridite, umorimo ga, da bode dedščina naša! In vergli so ga iz vinograda in umorili.

Tako, dragi moji! glasi se neka prilika, katero nam je pravil Jezus Kristus sam. Njen pomen se lahko najde. Hišni gospodar in lastnik vinograda je Bog oče; nograd in nogradniki so Judi; hlapci gospodarjevi so preroki stare zaveze in gospodarjevi preljubljeni sin je Jezus, naš Zveličar. S serčno ljubeznijo je ljubil Bog Izraelsko ljudstvo, zatega voljo ga je tudi izvolil izmed drugih ljudstev na zemlji. Z mogočno roko ga je peljal iz Egipta in mu dal v posest lepo kanaansko deželo. Učenike in preroke mu je pošiljal, da bi ostalo mu zvesto in le njega častilo. Pa glej! zapustili so Judi Gospoda, hudo so ravnali z njegovimi poslanci in še edinega sina božjega so pribili na križ. Tri in trideset let je živel naš Zveličar med Judi, učil je ljudstvo svoje in delil mu dobrot brez števila. Bil je tako nedolžen, da ga nikdo ni mogel greha obdolžiti;

še Pilat in Herodež nista našla krivice na njem: vendar vpije razdraženo ljudstvo: Križaj ga, križaj ga; njegova kri naj pride čez nas in naše otroke!“ In Jezus, dobri pastir, dal je življenje svoje za ovčice svoje, ktere so ga zavergle.

Koga ne žali nehvaležnost Judov, kdo ne sovraži iz celega serca tako zaslepljenost! Pa vendar, vendar! pravim, v marsičem smo Judom podobni tudi mi. Kdor zamore merzlo gledati, kako se Jezus križa, tisti ni boljši od Judov. Kdor pa Jezusa še na novo križa po svojem grešnem življenju, on ravna še hujši kot oni. Da med nami noben takošen ne ostane, hočemo v tej žalostni uri premišljevati: „Česa nas križani Jezus uči?“ — Ti usmiljeni Zveličar, ki zdaj počivaš v tihem grobu od svojega trudapolnega dela, razsvetli nam serca, da bomo vredno premišljevali bridko terpljenje tvoje! Poslušajte me!

Razlaga.

Pojmo, dragi kristjani! v duhu na goro Kalvarijo. Tri križe najdemo tam. Na srednjem visi mož terpljenja, težav in bolečin, čez njega se je razlila jeza božja. Kdo je? Napis nam pravi: „Jezus Nacarenski, kralj Judov.“ Angelski kori žalujte, milujte, jokajte k našemu joku še vi, danes na križu v strašnej bolečini umerl je tega sveta vladar, naš gospod! Pridite in premišlujmo, česa nas lepega uči.

1. Jezus terpi na križu strašne bolečine in to nam kaže ljubezen nebeškega Očeta. „On je tako ljubil svet, da je dal svojega lastnega Sina v smert, da se ne pogubi noben, kteri na njega veruje, ampak zadobi večno življenje.“ (Jan. III. 16.) Bog je stvaril človeka nedolžnega in dal mu je posvečujočo gnado svojo in ga postavil v časti le nekoliko pod angele. Ko sta pa Adam in Eva bila v paradizu nepokórna, zapeljana od kače ali hudiča, jedla od prepovedanega sadu: pregrešila sta se močno zoper Boga. Zategavoljo je Bog Oče, pravični sodnik, kačo prekel in rekel je Evi: „Namnožil bom nadloge tvojega nosečega stanu; s težavo boš rodila sinove, in pod oblastjo moža boš in on bo čez te gospodoval. Adamu pa je rekel: Ker si poslušal glas svoje žene in jedel od drevesa, od kterega sem ti jesti prepovedal; bodi zemlja prekleta zavolj tebe, v trudu se boš živel od nje vse dni svojega

življenja. Ternje in osat ti bo rodila in zelišča zemlje boš jedel. S polom svojega obraza boš kruh jedel, dokler se ne poverneš v zemljo, od ktere si vzet; zakaj prah si in v prah se boš povernil.“ (Gen. III. 16—19). Tako je prišel po enem človeku greh na svet in po grehu smert, in smert se je razširila na vse ljudi, ker so vsi v njem (v prvem človeku) grešili.

Pa Bog nebeški je nam tudi usmiljen Oče, zatega voljo ni pustil človeka zaverženega in brez vsega upanja. Nehvaležnosti naših prvih staršev sledi koj znamenje usmiljenja božjega. Rekel je kači: „Sovraštvo bom naredil med teboj in ženo, med tvojim zarodom in njenim zarodom; ona ti bo sterla glavo in ti boš njeno peto zalezovala.“ (Gen. III. 15.) Bog tistim angelom, kateri so grešili, ni prizanesel, ampak vergel je angele v pekel: človeku pa, ko je grešil, obljubil je odrešenika. Ta odrešenik, kterega Bog „zarod žene“ imenuje, je naš Zveličar Jezus Kristus, sin Marijin. Tega Odrešenika so stare ljudstva željno pričakovale, posebno pa Judi, kterim je Bog večkrat ponovil svojo obljubo. Celih štiri tisuč let je zdihovala zemlja in njeni prebivavci po Zveličarju: „Rosite ga nebesa in megle dežite pravičnega. Zemlja naj se odpre in rodi Zveličarja.“ (Izaj XL. 8.) In rosile so ga nebesa, prišel je na svet pred 1865 leti in zdaj se dopolni upanje in zdihtovanje narodov. Pilat pravi Judom: „Vzemite ga in križajte ga!“ — Glejte, kristjani! ljubezen Boga Očeta do nas. On nas ni zaverigel, ko smo grešili, marveč dal je križati svojega lastnega Sina, da nas reši večne pogube. Zahvalimo se tedaj Bogu Očetu in ljubimo ga tudi mi!

2. Jezus terpi na križu strašne bolečine, pridite in premišlujmo ljubezen božjega Sina do nas. On sam nam pravi: „Jaz sem dobri pastir in dam življenje svoje za ovčice svoje. Veče ljubezni od te nima nikdo, da dá življenje svoje za prijatelje svoje.“ (Jan. XV. 13.) Jezus, edinorojeni Sin božji, zasliši sodbo, ktera ima zadeti ljudi zavolj prvega greha in on, kralj nebeške časti, zapusti nebesa in pride na svet, da nas reši večnega pogubljenja. V bornem hlevcu se rodi, prenaša vse posvetne težave, živi med Judi in jih podučuje. Oni pa ga sovražijo, preganjajo, gerdo ga mučijo in na zadnje

še naložé mu težki križ na rame, peljejo ga na goro Kalvarijo in tam ga križajo. Ob deveti uri (to je po našem: ob treh popoldne) je nagnil svojo glavo in vzdihnil sveto dušo svojo. — Nebo se odpira, sonce temni se, zemlja se trese zaradi grozne krivice, ktera se godi na gori Kalvariji. In čudno zares! nek ajd ali pagan, Dionysi, kteri je živel tedaj veliko dni hoda od Jeruzalema, kteri je vidil in slišal potres, on je zaklical v tem trenutku: „Ali stopa svet iz svojih zapahov, ali pa terpi stvarnik sveta?“ — Resnico je govoril; Jezus Sin božji, terpi in umira. Tukaj, kristjani! nagnimo svojo glavo, zgrevanega serca terkajmo na svoje persi in recimo: „Jagnje božje, ktero odjemlješ grehe sveta, usmili se nas!“

Dve strani ima križ; na prvi razprostira pravičnost božja, na drugi usmiljenje božje svoje roké: na sredi pa nagne Sin božji svojo glavo, umre in zedini prijazno spet nebesa in zemljo. Po grehu prvih staršev smo postali ovce zapuščene, ktere so pekel zaslužile. „Mi vsi smo zašli (pravi prerok Izaj LIII. 6.) kakor ovce, vsaki se je obernal na svojo pot.“ Vendar Jezus, naš Zveličar se je nas usmilil in terpel je za nas strašne bolečine, da zadosti pravičnosti božji in reši človeški rod in ves svet pogubljenja. „Mi nismo odkupljeni za minljivo zlato in srebro, marveč za kerv neomadežvanega Jagnjeta.“ (Petr. I. 1. 18.) Zatega voljo vpognimo svoje grešne kolena in poglejmo zgrevano in z zaupanjem na tistega, kteri je za nas križan bil. On nam pravi: „Ne jokajte čez me, ampak čez vas in grehe vaše, da ne bom zastonj terpel za vas! Storimo to, dragi kristjani! Spoznajmo pod križem strašno sodbo, ktero Bog izreče čez grešnike, pa tudi neskončno ljubezen Jezusovo od nas, zaradi ktere je človek postal in se križati dal v neznanih bolečinah. Ako to storimo, bomo se greha tudi skerbneje varovali in Jezusa kar več v drugo križali po grešnem življenju.

3. Jezus terpi na križu, pridite in premišljajmo hudobijo Judov, pa tudi našo hudobijo. Tisuč in tisuč let so pričakovali pobožni patriarhi in pravični stare zaveze svojega Zveličarja, zdaj je prišel v lastnino svojo in njegovi ga niso sprejeli; to je bila velika hudobija Judov. Čudeže je delal Jezus in velike znamenja, da poterdi svoj nebeški nauk in

spríča, da je on obljubljeni Mesija. Vendar Judi mu niso verjeli, marveč ga zasramovali in preganjali; to je bila še večja hudobija. Mučili so Jezusa, bičali ga, zasramovali, s ternjem kronali in na križ pribili; to je bila njih največa hudobija. Jezus pa je prosil za nje še na križu in klical: „Oče, odpusti jim, oni ne vedo, kaj delajo!“ — Ne dolžimo Judov, da so neusmiljeni in nehvaležni, mi sami smo Jezusa križali. Naši grehi so žreblji, s kterimi so ga pribili na križ; naši grehi so tiste zbadljive besede, s kterimi so ga zasramovali; naši grehi so grenka žolceva pijača, s katero so ga pojili; naši grehi so tista ostra sulica, s katero so prebodli njegovo sveto stran. Naši grehi, grehi Judov in grehi celega sveta so križali Jezusa, Judi so bili le namestniki naši. Prerok Izaij (LIII. 4—5.) pravi: „Zares je on naše slabosti na se vzel, in naše bolečine je on nosil; in mi smo ga imeli za gobastega, kteri je od Boga vdarjen in ponižan. On vendar je bil ranjen zavolj naših grehov, raztert zavolj naših pregreh; zavolj našega mira je terpljenje na njem in po njegovih ranah smo ozdravljeni.“ (Izaija LIII. 4. 5.)

Zdi se mi, da Jezus na križu tako-le ždihuje: „O moje ljudstvo, kaj sem ti storil? Sem te razžalil? Povej mi! Stvaril sem te in ti si me sunilo izmed svoje sredel.“ Obdal sem z lepoto obličje tvoje, ti pa tolklo si me v obličje po poželjivosti očes. Kronal sem te z močjo in veličastvom, ti pa prebodlo si mojo glavo po prevzetnosti svoji. Oblačil sem te v oblačilo nedolžnosti, ti pa obdalo si me s plaščem sramote po svoji nečistosti. Postregel sem ti z nebeškim kruhom, ti pa pojilo si me z žolcem pijančevanja in nesramnosti. Povzdignil sem te in te postavil v časti le malo pod angele, ti pa ponižalo si samega sebe pod živino in križalo mene v svoji slepoti! O ljudstvo moje, kaj sem ti storil? Sem te razžalil! Povej mi! — In povedati moram: Dokler gospodari med nami nesramnost in nečistost, kakor do zdaj; dokler še živimo v jezi in sovraštvu, zaničujemo cerkev, njene zapovedi in njene služabnike; dokler pijančujemo, kolnemo in grešimo kakor do zdaj: smo podobni Judom in ajdom, kteri so Jezusa križali in ga na križu še zasramovali klicaje: „Ako si Sin božji, stopi doli s križa! Drugim je pomagal, naj pomaga zdaj sam

sebi, potem hočemo verovati tudi na njega.“ Škoda za kri Jezusovo, ktera je tekla tudi za takošne, čeravno zastonj! — Tukaj obljubimo Bogu, da se bomo poboljšali in ne množili več naših hudobij, ampak pobožno in bogaboječe živeli.

S k l e p.

Veliko jih je bilo pri smerti Jezusovi pričujočih, pa vsi niso postali deležni sadu ali gnad, ktere izvirajo nam iz njegove smerti. Veliko število se vas je zbralo tudi tukaj, da bi praznovali smertno uro našega Zveličarja. Veselje je viditi, da Jezus v vaših sercih še ni umerl; vendar jih je tudi med nami takih, kteri ne postanejo deležni sadu Jezusove smerti. To so grešniki, kteri se nočejo poboljšati. Naj se vsak vpraša: Sem mar tudi jaz med njimi?

Ajdovski stotnik, kteri je imel stražo pri križu Jezusovem, ko je vidil solnce otemniti, in čutil, da trese se zemlja, on je zaklical: „Ta je resnično Sin božji!“ Mnogo ljudi pa, kteri so stali raven križa, terkalo je na svoje persi in zamišljeno so se povernili domú. Tudi mi se bomo razšli na dom in kedar zagledamo doma sv. razpelo (sv. martro), spominjajmo se, da je Jezus, resnični Bog in Sin božji, za nas umerl na križu. Spoznajmo ljubezen Boga Očeta in ljubezen njegovega Sina do nas, spoznajmo hudobijo Judov, pa tudi našo hudobijo in varimo se greha!

Zdaj pa pokleknimo k nogam Jezusovim in objokajmo svoje pregrehe. Ti pa o Jezus, kteri si obljubil: „Kedar bom povzdignjen od zemlje (na križu), hočem vse na-se potegniti.“ (Jan. XII. 31.) — O potegni tudi nas na-se, da grehu odmerjemo in le tebe ljubimo iz celega serca, saj si ti največa ljubezen. Ti si dobri pastir, kteri da življenje svoje za ovčice svoje!“ Amen.

Pridiga za velikonočno nedeljo.

(Velikonočna Aleluja.)

„Jezusa iščete; vstal je, ni ga več tukaj.“ Mark. 16, 5.

V v o d.

Za dežjem prisije ljubo solnce, za terdo zimo pride prijetna vigred, za žalostjo pa veselje. To resnico nam pričuje današnji veseli praznik! Na vse zgoodej so šle pobožne žene vse žalostno in potvarjene k Jezusovemu grobu, mazilit njegovo sveto truplo. Ali glej! njih žalost se hitro spremeni v sladko veselje. Grob najdejo odprt in prazen, zagledajo angela, ki jim govori telé čudne besede: „Jezusa iščite, ustal je, ni ga več tukaj!“

Kakor te žene je žalovala tudi naša sveta cerkev: obhajali smo ja žalosten spomin britkega terpljenja in smerti Jezusa Kristusa. Zato ste slišali ves postni čas žalostne pesmi in molitve, ste žebrali sveti križev pot, ste imeli pred očmi sveti križ, na katerem Jezus razpet visi. Pa danes je vsa druga: le vesele pesmi se razlegajo, le vesele in hvalne molitve se opravljajo, mesto svetega križa se nam kaže podoba Jezusa, ki je vesel od smerti vstal, v rokah derži banderce, s perstom kaže proti nebesom, kakor bi nam hotel reči: „Ljubi, verni kristjani! ne žalujte, premagal sem vse bitko terpljenje, premagal sem vse sovražnike, premagal sem greh in hudiča, premagal sem smert in pekel, odperl sem vam spet svete nebesa. Zatorej veselite se in pojte veselo Alelujo.“ Tako nam kliče Jezus in mi slišimo njegov glas: Veselimo se in pojemo veselo Alelujo.

Celo leto nikoli se ne sliši ta beseda „Aleluja“ tolikrat, kakor ravno zdaj velikonočni čas.

Alj pa tudi veste, kaj pomenja ta beseda „Aleluja“? Aleluja je tuja stara hebrejska beseda in pomenja: „Veselito se in hvalite Boga!“

Da bote pa to besedo prav umeli, povem vam kaj več od te besede in pravim:

1. Jezus je premagal grob in vstal od smerti,— verujmo; to je prva Aleluja;

2. Jezus je premagal terpljenje, — veselimo se! to je druga Aleluja!

3. Jezus je premagal greh, — varujmo se ga! to je tretja Aleluja;

4. Jezus je premagal smert, — vstali bomo tudi mi! to je četrta Aleluja.

Te štiri Aleluje hočemo danes premišljevati; — pripravite se!

R a z l a g a.

1. Jezus je storil veliko čudežev: Dal je bolnikom, da so ozdraveli, slepim, da so vidili, gluhim, da so slišali, mutastim, da so govorili, gobovim, da so čisti postali, obsedenim, da so se hudičev znebili, ja mertvim je dal, da so se k življenju zbudili. Vse te in še veliko drugih čudežev je storil pred očmi celega ljudstva, tudi njegovi nar hujši sovražniki so jih vidili, pa niso jih mogli tajiti. Vsi ti čudeži so nam priča, da je Jezus sin živega Boga, pravi živi Bog!

Pa največi čudež je ta, da merlič od smerti vstane. Čudež je vselej, če kdo od smerti ustane. „Ktero vstajenje“, vpraša sv. Avguštin, „je pa nar čudnejše? Nar čudnejše vstajenje je to, če kdo sam sebe k življenju obudi, in iz samo-svoje moči od mertvih vstane“. To vse pa je Jezus Kristus storil: „Vstal je, ni ga več tukaj“, rekel je angel pobožnim ženam.

Da je torej Jezus od smerti vstal, to je naša nar močnejša priča, da je Jezus pravi živi Bog in da je naša vera od Boga, od večne resnice, torej skoz in skoz resnična. Zatega delj pravi sv. apostelj Pavl: „Ako Kristus ni vstal od smerti, je naša vera prazna“, pa vemo, da je vstal, zato je dobro spričana in resnična. Predenj je Jezus od smerti vstal, imel je le nekaj učencov in prijatlov; potem pa, ko je od smerti vstal in so aposteljni in učenci pred ljudi stopili in jim ozna-novali: „Kristus je od smerti vstal“, potem so se trume in

trume k Jezusu obernile. Judje in ajdje so jih strašno preganjali in grozovitno morili, pa vse ni pomagalo nič; zakaj ljudje so bili prepričani, da je Jezus od smerti vstal, da je živi Bog, in njegova vera božja in resnična, pa so dali rajši vse, tudi svoje življenje, kakor pa vero Jezusovo!

Tudi mi imamo sveto vero Jezusovo, kar je on učil, nas uči sveta katoliška cerkev. Pa tudi ona ima sedajne čase veliko sovražnikov, veliko hudih in mogočnih sovražnikov. Ne dajmo se motiti, ljubi moji! deržimo se zvesto naše svete cerkve, verujmo, kar uči, spolnujmo, kar nam zapoveduje, varujmo se vsega, kar nam prepoveduje. Naj pravijo in čenčajo ljudje, kar jim ljubo, naj nas zasmehujejo in preganjajo: vse eno, nič ne marajmo. Komur mi verujemo, je Jezus pravi živi Bog. Ja! Jezus premagal si grob in vstal si od smerti; zatorej ti zapojemo prvo Alelujo: „Vse verujemo, kar si učil, in kar nas zdaj uči sveta katoliška cerkev!“

2. Jezus je bil pravi živi Bog, je prebival od vekomej pri svojem Očetu v nebeški časti in slavi. Vse to je zapustil, prišel je na ta svet, in postal boren, zaničevan človek. Spomnite se sv. križa, ki ste ga te dni pred očmi imeli. Poglejte ga Jezusa, kako razpet na križu visi, kakor nar hujši razbojnik, njegove roke in noge so prebodjene in na križ pribite, — njegovo truplo je vse razbito in kervavo, njegova glava je s ternjem kronana, njegovo serce je ranjeno in od-perto. Prav po resnici zamore Jezus reči s križa: „O vi vsi, ki memo greste, pogledjte, alj je ktera bolečina taka, kakor je moja?“ Oh to je res terpljenje, da ga ni; pa vse je Jezus voljno terpel, pokoren je bil do smerti, do smerti na križu.

Pa zdaj je vsa druga: Ves nov in prerojen pride iz groba, truplo njegovo je vse po nebeško spremenjeno, njegove rane se svetijo in vzel ga je Oče v nebesa, kjer sedi ob desnici svojega Očeta, in kraljuje z njim od vekomej do vekomej. Terpel je Jezus in bil pokoren do smerti; „zavolj tega ga je Bog tudi povišal, in dal mu ime, ktero je nad vse imena, naj se v Jezusovem imenu priklanjajo vse kolena, v nebesih, na zemlji in pod zemljo.“

Ljubi kristjani! Tudi nam Bog pošilja nadlog in težav, naklada nam težkih križev; ni ga človeka pod soncem, ki bi ne čutil besed svetega pisma: „Težka butara tlači vse ljudi, tlači kralja, ki sodi na zlatem prestolu, tlači berača, ki na gnjilej slami zdihuje.“ Tudi pri nas je taka, solz se tudi med nami dovolj prelija. Pa kažem vam na Jezusa, ki pravi: Poglejte, alj je ktera bolečina, kakor moja, — na Jezusa, ki kliče: Pridite k meni vsi, ki ste obloženi in v težavah, — na Jezusa, ki oznanuje: Glejte! za terpljenjem pride veselje; kdor hoče moj učenec biti, naj zadene svoj križ in ga nosi za menoj; ako tukej z meno terpite, bote tamkje v večnosti z meno kraljevali. Ja! Jezus premagal si britko terpljenje in križ; za tebo hočemo tudi mi nositi svoj križ, saj vemo, da je terpljenje le kratko, — saj vemo, da smo terpljenje zaslužili, — saj vemo, da nam pomagaš naš križ nositi, — saj vemo, da za križem na svetu pride večna krona v nebesih. Zatorej se veselimo tudi terpljenja in križev in zapojemo danes drugo Aleluja!

3. Alj pa tudi veste, zakaj je moral Jezus toliko terpeti? Bil je on sama svetost in tudi njegovi nar hujši sovražniki niso ga mogli greha obdolžiti. Kamor je prišel, bil je povsod sama dobrot. Zakaj je torej moral terpeti? To nam prav lepo pové stari prerok Izaija. „Bil je, pravi od Mesija, bil je mož bolečin, od glave do pete le ena rana; naše grehe mu je Bog nabasal, naše grehe je nosil na svojem telesu, bil je zaklan, kakor jagnje, ktero se v mesnico pelje pa je tiho in molči.“ Ravno tako uči sv. apostelj Janez, ki pravi: „Kri Jezusa Kristusa nas očiščuje od vseh naših grehov.“ In Jezus sam je to poterdil pri poslednji večerji rekoč: „To je moje telo, ktero bo za vas darovano; to je moja kri, ktera bo prelita za vas in njih veliko v odpuščanje grehov.“

Za naše grehe je torej moral Jezus toliko in tako strašno terpeti. Kakšna gerdoba in hudoba je torej greh! Srečen si in veseli se, kdor ne nosiš greha na sercu! Pa nesrečen si in žaloj, kdor si grešil in nosiš težek kamen na sercu! Glejte, kako dobra in skerbna je sveta katolijska cerkev; kakor nar boljša mati skerbi za nas svoje otroke! Ravno zdaj, ko ob-

hajamo spomin terpljenja in smerti Jezusove, ki je vse to preterpel za nas, za naših grehov del, — ravno zdaj, ko obhajamo spomin ustajenja Jezusovega, ki je greh in pekel premagal, ravno zdej ob velikonočnem času nas kliče v spovednice. Rad verjamem in zaupam, da ste že vsi opravili svojo velikonočno spoved, in svojo vest očistili vseh grehov in madežev. Oh veselite se: Spet imate dobro vest, spet uživljate sladki mir svojega serca, spet je Oče nebeški vaš ljubi oče, spet je Jezus vaš pristni brat, spet vas je sv. Duh posvetil, spet je vsa truma nebeška vaša žlahta, spet imate upanje do svetih nebes! Pa le „kdor do konca zvest ostane, bo zveličan“; zato je skerbno se varujte greha, katerega ste se komej očistili in znebili. Ne zabite, kako drago, za svojo kri in življenje vas je Jezus kupil. Poglejte njegov perst, kaže proti nebesom, naj bi se greha varovali in iskali, kar je zgorej, — pogledajte bandero, naj bi se tudi mi vojskovali zoper greh in skušnjave, — pogledajte njegovo serce, prebođeno in odprto je, nas vse hoče Jezus v sercu nositi in varovati. Ja! Jezus premagal si greh, greha varujmo se tudi mi — to je tretja Aleluja!

4. Že je tretji dan, kar so Jezusa pokopali; tam na nekem vertu, v skalnatem grobu leži Jezus. Velik kamen so zavalili pred grob in ga zapečatili. Vojšaki stojijo na straži in mislijo, da bojo aposteljni in učenci prišli in odnesli Jezusovo truplo. Pa kaj se zgodi? Zemlja se strese, — in Jezus se povzdiguje ves lep in nov v prečudnej časti iz groba; vojšaki to vidijo in padajo na tla. Zdaj priplava angelj iz nebes, kamen odvali, grob odpre in se vsede v prazni grob. Tako je Jezus vstal od smerti.

Tudi naš bo vzela blede smert, podjali nas bojo v ozko hišico, ponesó nas na božji vert, spustili nas bojo v globoko jamo in zagernili v černo zemljo, to je posteljica za naše mervto truplo.

Alj ostane pa truplo vselej v tej jami, alj strohni in mine? Alj ne pride nikoli tudi za naše meso velika noč? Alj ne bomo vstali tudi mi in pojdemo iz grobov? Aleluja! veselimo se, ljubi moji! vstali bomo tudi mi, kakor je vstal Jezus Kristus! On — Sin božji, večna resnica — pravi: „Pride

ura, da bojo vsi, ki spijo po grobih. zaslišali glas Sinu božjega, in vsi pojdejo iz grobov“; — dalej pravi: „Kdor v me veruje, bo živel, in akoravno umerje, obudil ga bom k življenju sodnji den.“

Duša gre koj po smerti pred božjega sodnika in prejema, kar zasluži: gre v pekel, v vice alj v nebesa. Pa poslal bo Bog svoje angele, trobenta zapoje, trupla se oživljajo, grobi se odpirajo in vsi rajni vstajajo iz grobov. Truplo je ravno tisto, ki smo ga imeli na svetu, pa je vse drugo: spremenjeno, duhovno, neumerljivo. Oh Bog hotel! da bi vsi vstali enkrat po nebeško lepi in spremenjeni! Sv. apostel Pavl pravi: „Vsi bomo vstali, pa vsi ne bomo lepo po nebeško spremenjeni“. Alite, da vsi radi živimo, vsi radi veselo živimo, vsi radi veselo večno živimo. Ja! Jezus je premagal smert; oh živimo tukaj lepo in keršansko, prav po nauku Jezusovem in živeli bomo tudi mi večno in večno veseli, vstali bomo tudi mi; zatorej zapojemo danes četrto Alelujo!

S k l e p.

Sv. apostel Janez je vidil nebesa odperte; vidil, slišal in okusil je nekaj nebeškega veselja. „Slišal sem“, pravi on sam, „slišal sem kakor glas veliko trum, kakor šumi velika voda in kakor treska velik grom, in vse trume so rekle: Aleluja! češčenje in slava, in moč bodi Bogu našemu; Aleluja! ker kraljuje Gospod naš, vsegamogočni Bog“. Aleluja se poje in razlega torej tudi po svetih nebesih: to je peta Aleluja. Kdo ne želi peti te nebeške Aleluje? kdo ne želi živeti večno in večno srečno? Ja! povabljeni smo tudi mi, naj bi peli pri Bogu z angelci in svetniki nebeško Alelujo. Pojmo le tudi tukaj na zemlji te štiri Aleluje, od katerih sem danes govoril! Deržimo se Jezusa in njegove svete cerkve—verujmo terdno: prva Aleluja! — Nosimo poterpežljivo za Jezusom našo butaro in naš križ — veselimo se težav in nadlog v tem življenju: druga Aleluja! — Varujmo se zvesto in skerbno vsakega greha, zavoljo kterega je Jezus toliko terpel in umerl na križu, — živimo pobožno in keršansko: tretja Aleluja! — Ne bojmo se smerti in groba, živeli bomo večno in vstali vsi iz grobov:

četerta Aleluja! — Kdor zna te štiri Aleluje peti, jih nikoli ne zabi, in jih rad prepevlja na zemlji, ta bo pel tudi peto Alelujo v nebesih — pel bo veselo, večno, nebeško Alelujo. Amen.

Pridiga za velikonočni ponedeljek.

(Pomislimo tudi mi večkrat, da smo popotniki na svet! gov.
Sk—c. J.)

„Gospod! ostani z nama, ker se mrači, in se je dan že nagnil.“ Luk. 24, 28.

V v o d.

Šla sta, kaker nam sv. Lukež v današnjem sv. evangelju popisuje, dva Jezusovih učencev v terg Emavs, ki je bil od Jeruzalema okoli dve uri daleč. Ves pot sta se pogovarjala le od Jezusa križanega. In glej velike sreče, da se je spolnilo, kar je Jezus govoril, rekoč: „Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, sem jaz v sredi med njimi“. — Kjer sta se od Jezusa tako lepo pogovarjala, pridruži se jima tudi Jezus, pa ona ga nista spoznala. Jezus, ki je vse njih misli in pogovore dobro vedel, jih nalašč vpraša: Zakaj sta tako žalostna in kaj se pogovarjata? „Ali ne veš“, mu hitro Kleofa v besedo seže: „Ali tega ne veš, kar ves Jeruzalem vé? Mar nisi od Jezusa Nazarenskega nič slišal, kterege so izdali naši veliki duhovni, oblastniki obsodili k smerti in so ga križali. Mi pa smo upanje imeli, da bo on Izrael odrešil; ali memo vsega tega je danes tretji dan, kar se je to zgodilo. To nam skerb dela, ker je danes že tretji dan po njegovi smerti, na kateri dan je rekel, da bo od smerti vstal. Tudi žene in drugi naši so nas prestrašili, ker so povedali, da so našli prazni grob, Jezusa pa ne. Zdaj ju začne Jezus lepo podučevati in sveto pismo jima razlagati, ktero je od njega govorilo. Že se približajo tergu, kamor sta bila učenca namenjena; Jezus se pa dela, kakor bi hotel dalej iti. Zdaj ga začneta prositi rekoč: Ostani z nama, ker se mrači, in se je dan že nagnil! Jezus privoli v njuno prošnjo, se z njima vsede in se jima spoznati da pri lomljenju kruha. Od samega veselja nista mogla dru-

zega dne pričakati, še tisto uro se nazaj v Jeruzalem vrneta žalostnim učencem to veselo novico naznanit; pa o novega veselja! enajsteri učenci jima že nasproti pridejo in veselo kličejo: Gospod je res vstal in se je prikazal Simonu. Zdaj začneta tudi ona dva pripovedovati, kar se jima je na potu prigodilo, in vsi začnejo Boga hvaliti in se čuditi nad velikim čudežem, katerega je Gospod storil.

O pač srečna sta bila ta dva učenca, ker sam Jezus je ž njima romal.

Preljubi bratje in sestre moj! tudi mi smo romarji na tem svetu. Kam pa romamo? V dolgo večnost. Smert, večnost, prihodnje življenje je cilj našega romanja. Tudi za nas vse se bo morebiti kmalo nagnul dan našega življenja in nastopil bo hladen večer v grobu. O naj bi pa tudi mi tako živeli, da postanemo vredni, da nas spremlja Jezus kakor ta dva učenca. Popotnik sem jaz, popotnik si ti prijatelj moj! popotnica si, ljuba sestra! Prišel bo kmalo večer najnega življenja; ali z drugimi besedami: prišla bo britka smert. Ali pa, preljubi moj, tudi večkrat premisliš na hladen večer tvojega življenja, na tvojo smert? Da se večkrat spomniš svojega cilja in konca, ti bom danes povedal, kdaj smo posebno dolžni misliti na konec svojega romanja; in jaz rečem, da na smert misliti smo dolžni posebno:

1. Zjutraj; — 2. zvečer; — 3. v skušnjavah in 4. tudi večkrat v svojem življenju.

Od tega bi vam rad danes govoril; ti pa, o Gospod! ostani pri nas, ker že se je mračiti začelo v našem življenju! Daj nam tako živeti, da se ne bomo bali, ko se bo dan že nagnil in nam bo sonce življenja že za goro šlo!

Razlaga.

1. Smerti se spomnimo, kedar zjutraj vstanemo; saj ne vemo, ali bomo dan še preživeli ali ne; ali bomo zvečer počivali še v postelji, ali nas bodo pa že na mrtvaški oder položili. Veliko tavžent jih je zjutraj še veselo ustalo, že

glej! preden se je sonce za goro skril, so njih trupla pa ležale naparane in njih duše so šle pred pravičnega sodnika. Že v stari zavezi vidiš nedolžnega Abelna, kako gre veselo s svojim bratom Kajnom venkaj na polje. Ni kaj hudega mislil, pa glej! hudobni Kajn povzdigne svojo krivično roko zoper njega in vbije svojega lastnega brata. Tamkaj na svojem stolu sedi judovski veliki duhoven Heli in na tla pade, ter si vrat vlomi, ko zasliši žalostno novico, da sovražniki so vzeli skrinjo zaveze in vbili oba njegova hudobna sina. Pa kaj bom še več izgledov našteval, saj iz svoje lastne skušnje veste, da ta ali oni je za naglo smertjo umerl. Zadel ga je mertvud, ali je kam padel in mertev obležal, ali je vtonil, ali ga je kakšno drevo pobilo, ali so ga roparji zabodli i. t. d.

Baram vas, preljubi moji! ali ne bi vtegnila tudi vas enaka nesreča zadeti? Morda ni mogoče, da tudi vi enkrat scer zdravi vstanete, pa nazaj se več ne vležete sam? Zatorej: „Čujte in molite“, pravi Jezus, „ker ne veste, kdaj hišni gospodar pride!“ Če torej pred smertjo nobeno uro nismo varni, je ja tudi prav, da večkrat zjutraj na smertno uro pomislite! Mislite si sami pri sebi: Moj Bog! zdrav in vesel scer zdaj vstanem, ali se bom pa zvečer spet zdrav v posteljo vlegel? Oh morebiti, da se je dan mojega življenja že nagnil! Morebiti ne vidim več zatega sonca zahajati, morebiti bodo že meni mertvaško svečo iz rok vzeli in ugasnili, preden se nicoj prva zvezdica na nočnem nebu prikaže. O Gospod! ostani pri meni, že se mrači in dan se je nagnil!

2. Spomnite se smerti tudi zvečer, kedar se k pokoju vležete! „Noč ima svojo moč“, je že star pregovor, vam vsem znan. Po noči najrajše tatje in hudobni ljudje okoli lazijo in zasledujejo, koga bi oropali. Kakor dela tudi smert. Po noči se rada vkrade v mesta, vasi in posamezne hiše, in si zbere zdaj enega, zdaj družega. Noč, črna noč je bila, ko so bili vsi pervorojeni od Angela v Egiptu pomorjeni; — noč je bila, ko je Judit pijanemu Holofernu glavo odsekala. Noč, črna noč je bila, ko je pravičen sodnik evangeljskega bogatinca pred sodbo tirjal, ki je le malo popred še svoji duši rekel: „Duša,

veliko blaga imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej, pij in bodi dobre volje. In iz svoje lastne skušnje veste, da skorej največ jih po noči umerje, zato ker človeka telesne moči najbolj še po noči zapustijo. Zato pa tudi Jezus smert ženinu pripodoblja, ki ne pride ob belem dnevu, ampak v temni noči, da pelje pametne device na ženitnino. Ja res je mogoče, preljubi moj! ki me zdaj na tem božjem mestu poslušaj, da boš v temni noči svoj pot v večnost nastopil, pot ali v nebesa, ali v pekel. Mislite torej, ljubeznivi, tudi zvečer večkrat na smert! Kedar se slačite, mislite sami pri sebi: Prišel bo enkrat čas, morebiti že to noč, ko me bojo drugi slekli in mrtvo truplo v mrtvaški pert zavili. Ko se vležete, recite v svojem sercu: Danes se še v posteljo vležem, kmalo bom pa tudi v grobu ležal. Oči bom zdaj zatisnil, katerih morebiti do sodnega dneva več odperl ne bom; zatoorej, o Gospod! ostani pri meni, že se mrači in dan se je nagnil! In ko vas hude grešne misli zvečer nadležujejo; spomnite se na temni grob, pokrižajte se, molite eno „Češčenosimarijo“ za srečno zadnjo uro, in prosite Jezusa, da bi ne hodil od vas, ampak, da bi vedno pri vas ostal!

3. Spomnite se svojega romanja, svoje smerti tudi v skušnjavah in priložnostih v greh. Naše življenje na svetu je, kakor sami veste, vedna vojska; saj se imamo vojskovati s tremi mogočnimi sovražniki: s satanom, s hudobnim svetom in s svojim lastnim grešnim poželjenjem. Naj že bomo sami, ali med drugimi, na delu, ali doma, zmiraj in povsod nas skušnjave navdajejo; ja še clo v molitvi nimamo mira pred njimi. In kako daleč človeka hude misli pripeljejo, če jih že precej v začetku ne zatira! Le spomnite se nesrečnega Kajna, kralja Davida, hudobnega Judeža, ki je svojega mojstra izdal, slabega Petra, ki je Kristusa trikrat zatajil. Pa kaj bom dalnih izgledov iskal? Saj večkrat vidimo, kako tudi poštene, pobožne ljudi skušnjava premaga, da se spodtaknejo in padejo. Ktero orožje bomo pa zoper hude skušnjave v roke vzeli? Kristus sam ga nam pokaže, ki pravi: „Čujte in molite, da v skušnjava ne padete.“ Razun tega vam pa pokažem še drugo močno orožje, in to je spomin na štiri poslednje reči, ker sveti Duh

že v stari zavezi govori: „Pri vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednih reči, in nikdar grešil ne boš!“ In kako bi ti tudi grešiti mogoče bilo, če pomisliš: „Umreti moram, — in ne vem, kdaj? in ne vem, kako? in ne vem, kje? le to vem, če v smertnem grehu umerjem, bom večno pogubljen!“ Večno pogubljen! O strašne besede; torej, o Gospod! ne hodi od mene, ampak le ostani pri meni in pomagaj mi, da me skušnjava ne premoti! Glej mrači se že, in skorej se bo dan mojega življenja popolnoma nagnil, le nikar me ne zapusti!

4. Pa tudi večkrat v svojem življenju mislite na bladen večer, ko vam bo vgasnila luč vašega življenja. Morebiti ste se že kterikrat na kakšen daljni pot podali; postavim na božjo pot ali v Marija Zell, ali na sveto Goro, na svete Višarje i. t. d. Kaj ne, da ste večkrat vpraševali: kako daleč je še do tega in tega kraja? In dasiravno ste tudi kaj družega marnovali, ste vendar naj bolj le mislili na dolg pot, kateri je še stal pred vami.

Ravno tako, prelubeznivi! imamo tudi mi vsi dalen, neznan pot v večnost. Jaz in vi, in vsi imamo daljni pot pred seboj, in nazaj ne bomo mogli, — to je pot v večnost. In kako bi tudi mi večkrat na ta pot ne mislili? Dobro vemo, da bo od nas zdaj eden, zdaj drugi pred naj pravičnejšega sodnika poklican; kako bi torej ne vzeli k sercu božjih besed: „Ti si prah, in v prah se boš povernil.“

Zatorej tudi večkrat v svojem življenju na smert mislite! Ko čujete mertvaški zvon in vidite merliča k pogrebu nesti; mislite si sami pri sebi: „Moj Bog! tudi meni bo enkrat pel mertvaški zvon in na britofu bom počival. Gospod! ostani pri meni, ker mrači se že in dan se je nagnil!“ Večkrat vidite, kako se ta, ali una cvetlica lepo razcveti, pa že precej spet povene. Glejte, kako pada pod koso trava, kako silni vihar naj močnejše drevesa podera, kako je po zimi vse pusto in dolgočasno! Ali niso te reči za vas glasne pridige, ki vam vedno kličejo: O človek! kratko je

tukaj tvoje popotovanje; še nekoliko časa, in večnosti vrata se ti odpró. Kedar čuješ uro biti, spomni se svoje slednje ure in misli si: „Morebiti bo tudi meni ravno ta ura, která zdaj tamkej visi, enkrat mojo poslednjo uro udarila?“ Zatorej, o Gospod! ostani pri nas. Glej, mrači se že in dan se je nagnil, in skorej se nam bo kmalo popolnoma stemnilo, torej le pri nas ostani in ne zapusti nas!

S k l e p.

Torej, preljubi bratje in sestre moje! le večkrat se spomnite, da ste le romarji in romarce na tem svetu! Večkrat mislite v svojem življenju na smert, posebno pa zjutraj, zvečer, v skušnjavah in priložnostih v greh; in kakor sta povabila ta dva učenca Jezusa, naj bi pri njima ostal, tako kličete tudi vi Jezusa v pomoč, da vas spremlja po vseh potih vašega romanja. Ja, o Gospod! ostani pri nas; ker mrači se že in dan se je nagnil; mrači se v naših žalostnih časih in našega romanja na tem svetu bo kmalo konec. Enkrat se nam bo pred očmi popolnoma stemnilo, torej le ostani pri nas, ne hodi dalej! Če se nam že pred našimi očmi popolnoma stemni, naj si le ti z nami; enkrat se nam bode tam gor v nebesih razjasnilo; ja usmiljeni Jezus, le ostani pri nas! Amen.

Pridiga za 1. povelikonočno nedeljo; godovanje sv. Jurja.

(Sv. Jurja trojna zmaga; gov. M. T.)

„Ostanite v meni in jaz ostanem v vas.“ Jan. 15, 4.

V v o d.

Naš Gospod in Zveličar, Jezus Kristus, ni le svojih učencov namenil za apostoljsko delo, da bi, vneti od gorečnosti božje, šli križem svet oznanovat Njegovo evangelje, in podirati kraljestvo satana; temuč je hotel, naj bi bili ob enem serčni vojščaki in neboječi mučenci, da nauke svojih ust, kedar ura pride, celo s svojo kervjo zapečatijo. Zato jih opominja poleg evangeljskih besed, rekoč: „Ostanite v meni, in jaz (ostanem) v vas.“ Poglejte vinsko terto! Dokler na njej mladike ostanejo, so možne in rodovitne. Če jih pa od terte odrežeš, se posuše, in niso za družega, kakor za v ogenj. Tako, jim pravi, je z vami. Če hočete obroditi sad večnega življenja zase in za druge, mene se deržite, in bodite stanovitni v veri, naj vas tudi za mojega imena voljo preganjajo, ali celo obsojujejo v sramotno smert.

To, ljubi moji! pa ni bilo samo apostelnom, ampak je po njih tudi nam rečeno. Slehern, kdor hoče prinesiti sad večnega življenja, kdorkoli hoče v boji s svojimi sovražniki oleti svojo dušo, in si zagotoviti krono v nebesih, mora s Kristusom, kakor s pravo vinsko terto, v živi veri sklenjen ostati, in se ne dati od Njega ločiti po nobeni ceni in nobeni stvari.

Če pa hočete tacega stanovitnega spoznovavca in neboječega spričevavca, ki je dober boj bojeval, svoj tek srečno dokončal, in vero ohranil, tedaj v Kristusu, in Kristus v njem ostal, poznati, obrnite svoje oči v veliki oltar,

v podobo tistega, v čegar počesčenje smo se danes tukaj sošli, ki je poseben varh te soseske, lepota te podružnice, naš priprošnik pri Bogu in naš zgled, kako naj bomo še mi v veri na Kristusa stanovitni do konca. Zatorej, ker smo se danes to nedeljo tukaj zbrali, da bi ga po svoji moči vredno počastili, obrnimo svoje pobožno premišljevanje v ta podučljivi namen, da se od sv. Jurja učimo 1. svet, 2. pekel in 3. sami sebe premagovati.

Začnem zanaševaje se na njegovo mogočno priprošnjo in v imenu Jezusoveni!

R a z l a g a.

Pervo polje, kjer se je bilo sv. Jurju vojskovati, je bila cesarska dvorana takrat vladajočega grozovitneža Dioklecijana. Sovražniki so mu bili zgoli ljubljenci oslepljenega in v molikovavstvo pogreznjenega sveta. Od ene strani je imel zoper sebe obljube in žuganja cesarjeve, od druge plati mu je protil velik navtis vseh zbranih svetovavcev, in verh tega mu je protilo sovrašтво razdraženega ljudstva. Vse to je moral serčno premagati, da je v svoji prisegi, Kristusov služabnik biti, zvest ostal. Res se sv. Juri zoper vse te sovražnike v boj spusti, in sicer

1. vojsko napové hudobnemu svetu. Kakor so kdaj v starih časih borivci, da so bili toliko bolj ročni in urni, od sebe vergli vse oblačila; tako je sv. Juri zaverigel vse dobrote, ki mu jih je svet nakupičil, da je bil toliko spretnější v kervavem boji. Po besedah Kristusovih: „Kdor se ne odpové vsemu, kar ima, ne more biti moj učenec“, (Luk. 14, 33.) razdeli med revne in vboge vse svoje obilno premoženje, ki ga je prejel po svojem očetu, in mu ga je cesarjeva milost še veliko povečala. Tako stopi brez zlata in srebra, pa opasan z mečem pravice, zavarovan s škitom svete vere in pokrit s čelado upanja nasprot svojemu sovražniku, namreč hudobnemu svetu, ki se ravno srebernim in zlatim, dan danes še celo papirnatim bogovom nar rajše in nar globokejše priklanja. Zato — kako hud boj ga čaka že precej z začetka!

Ko so tedaj svetovavci v cesarjevi dvorani zbrani, razodene jim cesar svoj terdni sklep, da hoče kersčanstvo, naj ga stane, kolikor toliko, popolnoma zatreti in izruvati s korenino, da se iz njegovih podertij propadlo molikovavstvo spet povzdigne k svoji nekdanji časti. Vsak pričujočih svetovavcov pa naj mu o tem razodene svoje misli, če bi se dal, ter kdaj in kako bi se dal ta sklep izpeljati. Kolika poskušnja to za sv. Jurja, ker sedi med svetovavci, pa je med vsemi on edini kristjan, česar pa še nihče ne vé; zraven je še poseben ljubljeneč cesarjev, imeniten poveljnik, hvaljen in češčen od vseh dvornikov! Potem tacem, kedar pride versta nanj, da bi odgovoril, ali naj molči? Toda tega mu njegova vest ne pripusti, ker bi si tako drugi lahko mislili, da cesarjev sklep poterdi, in bi potem tacem z molčanjem Boga in vero pred svetom zatajil. Ali naj bi govoril? in sicer se za kersčanstvo-ponašal? Ali ne bodo vsi pričujoči svetovavci zoper njega glasu povzdignili in ga prevpili? In poslednjič, ali naj bi sam obstal, da je tudi eden zmed tistih, katerim se ravno kar podpisuje kervava sodba? Ali nima spet pričakovati, da bodo strele tiste hude ure, ki je začela vzhajati nad vesoljnim kersčanstvom, nar poprej treškale na njegovo glavo? Toraj kaj mu je storiti?

Že so razodeli drugi svetovavci cesarju svoje mnenje. Ta je hvalil njegovo gorečnost, s katero se je potegoval za čast njih bogov; uni mu pravil, da le zatertje kristjanov je pripomoček k blagru in sreči cesarstva; tretji mu prigovarjal, kako bi se njegov sklep nar hitrejšje in nar ložej dal izpeljati. Tako so vsi enega duha, vsi enih misel, da naj se kersčanska kri prelije do zadnje kaplje. Toliko stori denar in častilakomnost, da jim je narveča krivica, nar veči prav, in da za ubožca, ki pride s praznimi rokami pred njih sodni stol, nikjer ni pravice. Tudi od sv. Jurja, čegar zgovornost in učenost je bila vsem preveč znana, pričakuje Dioklecijan enacega priliznjenega govorjenja.

Sv. Juri, enak družemu Danielu, ki je branil Suzanino poštenje in nedolžnost, rekoč: „Še enkrat presodite, in sklenite pravično sodbo“ (13, 19.), reče s povzdignjenim glasom: „Vsi, ki so dozdej govorili zoper kersčansko vero,

so krivično sodili. Kerščanska vera je sveta, kerščansko življenje brez kazni, njih Bog je edino pravi Bog. Vsi vaši bogovi nasprot so domišljija človeške in dela njih rok. Tega Boga tudi jaz spoznavam in sem pripravljen zanj kri in življenje dati. Tukaj po mojih žilah se pretaka kerščanska kri. Ako vas žeja po njej, prelite jo, in napojite se z njo! Tu imate telo kristjana; pecite, žgite, režite ali sekajte ga; vašega žuganja in vaše jeze se ne ustrašim. Kristjan hočem živeti, kristjan umreti.“

Ljubi moji! ali slišite to spričevanje. Ali nam ni mnogim v osramotenje? Ali tudi ti, postavim, po zgledu sv. Jurja od svojega bogastva in premoženja med uboge deliš? O kaj še! Da od bogastva, ki ga z meno vred tudi vi večidel nimate, nič ne odgovorim, le rečem, da gredo še pri gospodarstvu odtergani ali s kervavimi žulji pridobljeni krajcarji možkim pri dobrih voljah prerado skozi gerlo; ženske nasprot jih tratite za prazno lišpanje in lepoticenje. Ne zamerite mi, dekleta, ako vas tedaj ne v svoj, ampak v vaš prid tega le opomnim: Nikarte, kakor se že sem ter tje pri nekterih med vami vidi, posnemati vedno novih in čedalje gersih mestnih šeg, da bi se nespodobno šopirile, ker nad tacim šopirjenjem pač ni nič dekliskega viditi, še manj kaj deviškega znati. Pozna se pa, kar nek cerkven učenik pravi, da tiste, ki preveč skerbé za lepoto svojega telesa, premalo skerbé za lepoto svoje duše. Nove šege in oblačila iz plujih krajev so vselej beraška palica za deželo, in mnogim, ki se jih poprimejo, njih dušna smert. Vaša lepota po besedah sv. Petra ne bodi vnjanja v lepo sčesanih in spletenih laséh, v zlatih uhanih in zavraticah, ampak v priprostosti in nedolžnosti serca. Vsaka noša bodi vašemu stanu in vašim opraviлом primerna, in gotovo ne bo med vami viditi toliko prevzetnih Nemk, našopirjenih Francozinj in lahkomišljenih Lahinj, nad katerimi že obleka razodeva, kakošnega duha hčere da so. Le prerado in prepogosto se zgodi, da tista, ki v mladosti svilo (žido) nosi, v starosti kruha prosi; take namreč imajo že za kako malo vredno capico, za eno rutico, za polič vina, ali pa za judovsk perstan ali uhan svojo čistost in nedolžnost na prodaj, ter se jim svilnate oblačila spremené v plenice, in pisani trakovi v pojoje.

Ljubi moji! ali nas zgled sv. Jurja ne osramoti? kako neboječe je spoznal sveto vero pred svetom! Kaj ne, tudi mi smo pri sv. kerstu lepo in častljivo ime kristjana prejeli. Tudi mi smo bili v zakramentu sv. birme s posebno gnado in močjo od sv. Duha v sveti veri uterjeni, da bi jo očitno pred svetom pričali, in vkljub vsemu zasmehovanju in zasramovanju hudobnih po njej živeli. Ali kolikrat nam manjka serčnosti, z besedo in z djanjem pokazati, do smo katoliški kristjani! Le spomni se vsak, če te ni res velikrat sram, očitno moliti, ne sram večkrat k spovedi in k svetemu obhajilu iti, ali se od pridig, keršanskih nauk in drugih božjih stvari pogovarjati; ne sram, kedar zjutraj, opoldne ali zvečer zvoní, da bi se odkril, in hvaležno spomnil brezimne dobrote Sinu božjega, ki nam jo je bil skazal po svojem včlovečenji, in bi Njegovo deviško porodnico Marijo spodobno počastil? In zakaj to? Zato, ker gosposki svet, čegar učenost je nevera in čegar Bog je trebuh, posnemaš, ali se njegovega posmehovanja bojiš, in tako vero v Boga, vero svojih pobožnih sprednikov pred svetom tajiš. — Poglej marveč sv. Jurja, ki se da rajši na kolo, z ojstrimi žebli okovano, privezati, in tako dolgo okoli verteti, da je po vsem životu le ena rana, kakor da bi bil vero v Kristusa pred svetom zatajil. Tako ranjenega veržejo v temno ječo, kjer se mu je po noči angel Gospodov prikazal, rane mu zacelil, in ga po dobljeni zmagi nad svetom spet z novo močjo in serčnostjo napolnil za drugi terdi boj s peklenko hudobo.

2. Ne le vpičo nevernikov mu je razodeti resnico Kristusove vere; ampak zatreti in osramotiti mora poglavarja tame. Spet ga pripeljejo kmali potem k cesarju, ki pa je vso svojo poprejšnjo togoto, divjost in okrutnost odložil, in se kakor jagnje krotkega, pohlevnega in prijaznega delal, ter ga miloval, da je moral z njim, ki je bil zmiraj njegov posebni ljubljenelec tako terdo, da, neusmiljeno ravnati. Ponuja mu še večo čast, obeta še večje premoženje, samo da se od Kristusa k molikom oberne, dosti, če jim tudi le enkrat daruje, spet

ga hoče sprejeti za svojega posebnega prijatla, dà, imeti ga za svojega sina.

Kristjani! ali ni ta cesarjeva hlinjenost prav tistemu satanovemu priliznjenemu govorjenju podobna, ko je Evi v raji rekel: „E kaj še, vidva bota, kakor Bog sam“; (L. Moz. 3, 5.) in kar je rekel, ta skušnjavec Kristusu: „Vse to ti dam, če pred me padeš, in me moliš?“ (Mat. 4, 9.) Kako se pa sv. Juri proti vsem tem obljubam zlatih gradov obnaša? Čudno je, da nič ne govori od keršanske vere, nič več od zaničevanja molikov, nič več od tega, da je pripravljen, za Kristusa kri preliti in zanj žrtvovati svoje življenje. Le to vprašuje, kje so najti taki moliki, kakor bi ga bil cesar pregovoril in bi ga gnalo, da bi jim šel kadilo zažigat. Zato ga peljejo v ajdovsk tempelj, kjer je podoba za podobo pregledoval, kakor bi pre-mišljeval, ali naj bi poprej nesramni boginji nečistosti, ali pi-janemu moliku Bakhu, ali neusmiljenemu grozovitnežu vojskinih čet daroval. Na zadnje se vstopi pred podobo molika Apolina, ki je bila postavljena na sredi tempeljna. Okoli in okoli njega stojé cesar, njegovi svetovavci in molikovavski duhovni z veliko trumo ljudstva, ki so skup priderli radovedni, da bi vidili, kako bo ta kristjan k ajdovski veri prestopil. Zdaj začne sv. Juri govoriti s slovesnim glasom: „Apolin, pravi, si res ti tisti, ki tirjaš od mene molitve? Ogovori, zarotim te z znamnjem svoje vere, s sv. križem!“ Pri teh njegovih besedah se zasliši čuden krik, ki gre vsem pričujočim skozi mozeg in kosti, in jih vse s strahom napolni. Na to sv. Juri spet ponovi svoje vprašanje: „Odgovori, Apolin, ali si Bog?“ Nisem, mu reče nek glas, ki je bil glas hudobnega duha, in razun tega, ki ga kristjani imajo, ga ni družega Boga.“ Pa tudi s tem odgovorom sv. Juri le še ni zadovoljen, ampak vpraša še tretjič: „Ako nisi Bog, zakaj slepiš to nesrečno ljudstvo, in se daš moliti, ter imeti za Boga? V imenu Jezusovem in Njegovem sv. Križu ti velim, da se s svojimi tovarši vred umakneš s tega kraja!“ In glej! pri tej priči padejo vse molikovavske podobe z oltarjev, in ležé v kosce zdrobljene pred njim na tleh. Naj na to prigodbo molikovavski duhovni

od jeze z zobmi škripljejo, ali se cesar od togote peni; sv. Juri strahu ne pozna, temuč hvali na ves glas pravega Boga, ki je po tem čudežu vse nevernike, da, celo pekel osramotil.

Poglejte, ljubi moji! koliko zmore kristjan, čegar serce je napolnjeno z živo vero, in čegar roka je oborožena z znamenjem sv. Križa. Hudoba celo in ves pekel se zastonj zoper njega upira. — Zmed nas pa, kako marsikteri se izgovarja, kedar ga skušnjava podere: „Hudoba me je zmotil in zapeljal!“ Ali ta izgovor je prazen. Naj tudi poleg besed sv. Petra naš sovražnik, peklenščak, zmiraj okoli hodi, kakor rijoveč lev, iska je, koga bi požerl; nam pa ravno ta apostel tudi orožje v roke poda, s katerim ga zamoremo premagati, ko pravi: „Temu se vslavljajte močni v veri.“ In sv. Atanazi piše: „Vse skušnjave pekla so vničene, če mu le znamnje svetega Križa nasprot postavimo.“ Ravno to nam tudi sv. Gregorij Naciancenski priča iz svoje skušnje, rekoč: „Kolikorkrat je hudoba zvijače snoval zoper mene, sem ga vselej v beg zapodil z znamenjem svetega Križa.“ Za tega del se mi skorej od več zdí, vas še tega opominjati, kar bi gotovo zamolčal, ako bi se tolikrat ne primerilo, da namreč pri kakošni časni nesreči ali pri živinskih boleznih v praznih sleparijah, ali pri nevednih mazačih in v družih brezbožnostih odvernjenja svoje škode iščete. Vse to in drugo se torej rabi, le to ne, kar bi zamoglo škodo vselej odverniti in navtise hudobnega duha pokončati, namreč zmagovavno znamenje našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa, „v čegar imenu se pripogujejo kolena vseh, v nebesih, na zemlji in pod zemljo in mora vsak jezik spoznati, da je Edinorojeni v veličastvu Boga Očeta.“

3. Po unem čudežu, ki se je v tempeljnu s podobami molikov zgodil, sv. Jurja beriči in vojščaki spet uklenejo in v ječo odpeljejo. Že sta svet z njegovim neustrahovanim spoznanjem, in zvijačnost pekla po teh čudežih premagana. Čaka ga le še tretji boj, in ta je boj sebo samim, boj zoper kri in meso in zoper vse svoje naravno nagnjenje, ki slehernega

na življenje pritveza z nar močnejšimi vezmi. Tudi te naj bi raztergal, ter s svojo prelito kervjo pečat pritisnil k sklepu svojega spričevanja za Kristusove vere svete zakone. — Sodba čeznj je že sklenjena in se glasi: „Juri, ker moli Boga kristjanov, zaničuje pa naše bogove, in je s tem cesarjev sovražnik, naj bo z mečem ob glavo djan.“ Gotovo, to je za sv. Jurja veselo sporočilo, če si ga mislimo, kakor kristjana; ali če se oziramo na slabost človeške nature, mu je gotovo to oznanilo strela z jasnega. Zakaj umreti, umreti v nar lepših letih svoje mladosti, umreti kakor nar veči hudodelnik, in umreti, ko bi še tako lahko in v toliko sladkostih in prijetnostih živel; ali ni to zanj nar večje premagovanje samega sebe, nar hujsi boj zoper kri in meso? Komaj 20 let staremu, od sveta hvaljenemu in češčenemu, za voljo časne sreče od vseh zavidenemu in v smert obsojenemu biti, kakor tolovaju; ali ni to strašen upor zoper vse nagone samolastne ljubezni!? Vendar zoper vse te natorne moči ljubezen do Kristusa donese venec slavne zmage, da, ker je bil Kristus njegovo življenje, hoče, da je tudi smert za Kristusa njegov dobiček. Zvezanega na rokah in nogah ga vlečejo na morišče, in preden je še padla glava pod rabeljskim mečem, poklekne in moli po zgledu svojega mojstra in učenika za svoje morivce, ter se zgrudi, Gospodu priporočivši svojo dušo, mertev na zemljo, zdaj sklenjen ž Njim, katerega vekomej uživati je nad vse nar gorečniji hrepenel.

Po pravici je torej umiraje smel reči: Tebi, o Gospod, sem vero in zvestobo ohranil; to mi priča zmaga nad svetom. Za Tvojo čast, o Gospod, sem bojeval dober boj; tega mi je porok osramoteni pekel. Svoj tek, o Gospod, sem s Tvojo gnado srečno dokončal; to je poterjenje mojih rabeljnov. Z nebes doli pa tudi zdaj nam pravi: Prejel sem trojno krono v znamenje trojnih zmag: nad svetom, peklom in sam sebo. Tako krono nosi, kdor se je tako boril

S k l e p.

Niô več mi čas dalje ne pripušča, da bi vas domišljaj, ne na zmage, ampak na žalostne padce, katerih sta nam vsem naše meso in naša kri kriva. Le ko z žalostnim srcem njih veliko število premišljam, moram zdihovati s svetim Pavlom: „O joj mene nesrečnega! kdo me bo rešil iz vezi umerljivega telesa? — Pač želim že razvezan, in s Kristusom biti.“ Zatorej, o križana ljubezen, bodi nam naša pomoč v tem boji, da poprej ne omagamo, dokler je zmaga na naši strani gotova, in za njo v nebesih nam pripravljena krona pravičnosti! Ne daj se nam ločiti od Tebe, in ohrani nas pri Sebi tu in tam! Tega te prosimo po Tvojem zvestem spoznovavcu in častiljivem mučencu, sv. Jurji. Amen.

Pridiga za praznik oznanenja Marije Device.

(Pervi greh — in odrešenik; gov. L. F.)

„Po grehu enega človeka so vsi ljudje obsojeni; po pravičnosti Edinega smo pa odrešeni.“ Rim. 5, 18.

Stran 76

(Konec.)

2. V take velike nesreče nas je pahnil greh prvih staršev, kterega tudi mi na sebi nosimo in čutimo, mi njih otroci. Ali nam ni pomagati? Kje je za nas pomoči? Kdo nas bode greha odrešil in zaperte nebesa nam spet odperl? Človek, bodi si še tako svet, moder in mogočen, ne more si pomagati in se greha znebiti. Kdor je sam zadolžen, ne more za druge dolgov plačevati, — kdor je dolžen tisoč goldinarjev in zmore le 10 goldinarjev, ni v stanu, svoj dolg poravnati. Človeku se ravno taka godi, — sam je grešnik, sam je le slaba, umerljiva stvar, in ne more pri Bogu svojega neskončnega dolga poravnati. Sam angel božji tega storiti tudi ne more, — tudi on je le uboga stvar božja in ni v stanu za druge kaj storiti ali neskončnega dolga poplačati. Oh torej ni pomagila za nas uboge grešnike, ni ga nobenega, ki bi naš dolg poplačal, greha nas omil in nebesa nam spet odperl. Česar človek, česar angel ne vé in ne more, to vé in more vsegamogočni in večni Bog! Sam Bog hoče za nas terpeti in umreti, naš dolg s svojo smertjo poplačati in s sv. križem nam nebesa odpreti! In ravno danes je tisti visoki god, ki nas živo spominja te svete in vesele resnice.

Tam v Nacaretu kleči v svojej tihej kamerci ponižna pa uboga devica, opravlja svojo večerno molitev, in glej! angel božji pride k njej in pravi: „Češčena, milosti polna... In potem, ko Marija reče: „Glej! dekla sem Gospodova;

zgori se mi po tvojej besedi“, — postala je večna beseda meso, sam Sin božji je človek postal. Marija ga je potem rodila, in Jezus je rasel“ v modrosti in starosti, in v milosti pri Bogu in pri ljudeh“; — v svojem 30. letu je začel svoje zveličavno delo: učil nas je z besedo in djanjem, čudeže delal in se spričal pravega Boga in slednjič prelil svojo rešujočo kri in dal svoje življenje na sramotnem križu: „Kristus je izbrisal dolžno pismo, ktero je zoper nas pričalo, stergal ga in obesil na sv. Križ.“ (Kol. 2, 14.) In Jezus sam je rekel: „To je moja kri, kri nove zaveze, ktera bo preliha za vas in jih veliko v odpuščanje grehov.“ Kristus nas je torej odrešil od greha in nam zaklenjene nebesa spet odperl. V ta spomin bote videli na cvetno nedeljo v cerkvi prav lepo in umevno navado. Najpred se blagoslovljajo pranteljni, potem se napravi ž njimi sprevod ali procesija okoli cerkve. Sprevod pride k cerkvenim vratom pa jih najde zaperte. Zdaj se duhovniki k zapertim vratom vstopijo zunej in znotrej pa pojo nekaj prelepih verstic, slednjič poterkajo fajmošter s sveto martro na vrata in glej! odpró se. Kristusov križ je tisti čudovitni ključ, ki nam je odperl vrata nebeške.

Zahvaljujmo se torej ravno danes usmiljenemu Bogu, da je svojega Sina - dal, naj bi se nobeden ne pogubil, temveč vsi se večno zveličali. Ravno danes je tisti, veseli god, ko je Sin božji človek postal. Hvalimo tudi danes prečisto devico in mater Marijo, da je z božjo milostjo in pomočjo tako presveto in prelepo živela, da je vredna bila roditi nar Sveteljšega, Sinu božjega, odrešenika in zveličarja našega. — Spominjajmo se te svete in vesele resnice radi in pogostoma, posebno ko se nam iz turna zvoni trikrat na den angeljsko češčenje. Ne posnemajmo tistih, kterim je že preveč glavo odkriti, angeljsko češčenje pomoliti in tako naj večje dobrote, ktera nam je došla, hvaležno se spominjati. Pa tudi ne zabimo, da nas je Jezus greha odrešil in tako drago — za svojo sveto kri odrešil; — varujmo se greha tudi mi! Ne zabimo, da nam je nebeške vrata odperl in nam v nebeškem kraljestvu že mesto pripravil, — ne zabimo, da

si moramo oskerbeti ženitninsko oblačilo, da ne bomo kakor nevredni svatje pahnjeni v zunanje temnice, kjer bo jok in škripanje z zobmi!

S k l e p.

Morebiti da je že marsikdo izmed vas današnji praznik videl veliko mešo po mestih. Videl je nekaj, kar se ne godi druge dni celo leto ne. Duhovniki, ki pri velikih mešah med „glorio“ in „kredo“ seš gredó, danes s stolov vstanejo, ko se na koru pojó besede: „In se je včlovečil po sv. Duhu iz Marije device“. Pri teh besedah vstanejo, gredó pred sv. oltar, tam pokleknejo in klečijo tako dolgo, da se te besede do konca spojó. To se godi v spomin, da je ravno danes Sin božji človek postal, da bi nas odrešil in večno zveličal. Bodi moljen in slavljen vekomej Jezus Kristus, ki si se za nas tako ponižal, — bodi češčena in hvaljena presv. devica in mati Marija, ki si nam rodila odrešenika! Pomagajta nam, da se skerbno varujemo greha, od katerega nas je odrešenik odrešil, in da pojdemo srečno v nebese skozi svete vrata, ktere nam je zveličar odperl! Amen.

